

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn, 26 kwietnia 2022 r.

PS-II.431.1.4.2022

Szanowna Pani
Dorota Banaszewska
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Sorkwicach
ul. Olsztyńska 16a
11-731 Sorkwity

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (t.j. Dz.U. 2020 r., poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sorkwicach (ul. Olsztyńska 16a, 11-731 Sorkwity; NIP : 742-18-44-495; REGON : 510751007).

W okresie objętym kontrolą, a także w czasie prowadzenia kontroli wykonywanie zadań w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sorkwicach nadzorowała Pani Dorota Banaszewska pełniąca funkcję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sorkwicach od dnia 11 czerwca 2008 roku.

(dowód: akta kontroli: 18)

Kontrolę przeprowadził kontroler:

Hanna Matysiak – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – Oddział Zabezpieczenia Społecznego;
– legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie,

- upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 15 marca 2022 roku nr FK-IV.0030.164.2022 do przeprowadzenia kontroli problemowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sorkwicach.

(dowód: akta kontroli: 12)

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 21 marca 2022 roku do 31 marca 2022 roku. Odnotowano ją pod pozycją 3/2022 w książce kontroli prowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sorkwicach.

(dowód: akta kontroli: 19)

Kontrola prowadzona była w trybie hybrydowym, tj. bez osobistej obecności kontrolera, z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do zgromadzenia materiału dowodowego, w celu ustalenia stanu faktycznego, a następnie dokonania oceny działalności jednostki kontrolowanej, a także sformułowania ewentualnych zaleceń pokontrolnych oraz z osobistym wykonaniem czynności kontrolnych przez kontrolera w siedzibie jednostki kontrolowanej. Rozpoczęcie kontroli nastąpiło podczas wideokonferencji, w trakcie której okazano legitymację służbową kontrolera, poinformowano o zasadach kontroli w trybie hybrydowym, wymaganych dokumentach do kontroli oraz formach i terminie ich przekazania. Upoważnienie kontrolera do kontroli zostało przekazane do kontrolowanej jednostki za pośrednictwem e-PUAP.

Kontrola została zakończona podczas spotkania z Kierownikiem Ośrodka, w czasie którego przekazano wstępne wnioski z przeprowadzonej kontroli oraz poinformowano o przewidywanym terminie przekazania projektu wystąpienia pokontrolnego.

Akta przeprowadzonej kontroli dostępne są w systemie EZD pod nr sprawy PS-II.431.1.4.2022.

Zakres kontroli:

- **przedmiot kontroli**

przedmiotem kontroli była ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- **okres objęty kontrolą**

kontrolą objęto okres świadczeniowy 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku).

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r., poz. 135) w związku z art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r.

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2021 poz. 877 ze zm.) – zwanej dalej *ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów*.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sorkwicach w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

Na podstawie dokumentów otrzymanych w toku kontroli oraz danych wykazywanych przez jednostkę w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych z zakresu funduszu alimentacyjnego za IV kwartał 2020 roku oraz I, II i III kwartał 2021 roku - przekazywanych za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, dokonano następujących ustaleń:

1. W jednostce kontrolowanej, w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) na świadczenia wypłacane z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa - w rozdziale 85502 - wydatkowano kwotę **222.766,84 zł (521 świadczeń)**.
2. Ogółem kwota zwrotów od dłużników z tytułu wypłaconych przez jednostkę kontrolowaną świadczeń z funduszu alimentacyjnego - w okresie świadczeniowym 2020/2021 (od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku) - wynosiła **89.609,09 zł**, co stanowiło **40,22 %** wypłaconych w tym okresie świadczeń.
3. Łączne zadłużenie dłużników alimentacyjnych, wobec Skarbu Państwa, powstałe z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – narastająco do dnia 30 września 2021 roku – wyniosło **2.576.038,28 zł**, w tym z tytułu odsetek **1.001.187,42 zł**.
4. Zgodnie z art. 27 ust. 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 40% kwoty odzyskanej z tytułu należności od dłużnika alimentacyjnego stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela uzyskany z realizacji zadań w rozdziale 85502 – w gminie kontrolowanej, stanowiło:
 - **3.501,06 zł** - w IV kwartale 2020 roku;
 - **9.925,49 zł** - w okresie I, II i III kwartału 2021 roku.
5. Z rozdziału 85502 finansowane są zadania wynikające z: ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; ustawy o świadczeniach rodzinnych; ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz opłacane są składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek dla opiekuna bądź zasiłek dla opiekunów.

Organ właściwy, tj. Wójt Gminy Sorkwity - na realizację zadań zleconych w rozdziale 85502 ze środków własnych przeznaczył w okresie IV kwartału 2020 roku i I-III kwartału 2021 roku kwotę **31.943,52 zł**.

(dowód: akta kontroli: 17, 20)

I. Organizacyjne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gmina Sorkwity liczy 4 472 mieszkańców. Organem właściwym, zobowiązanym na tym obszarze do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest Wójt Gminy Sorkwity.

Zgodnie z upoważnieniami, wydanymi przez Wójta Gminy Sorkwity zadania z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sorkwitach.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sorkwitach wykonywał swoją działalność na podstawie Statutu, nadanego mu w drodze uchwały Nr XI/65/2011 Rady Gminy Sorkwity z dnia 29 lipca 2011 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sorkwitach, zmienionego uchwałą Nr XL/291/2018 Rady Gminy Sorkwity z dnia 27 czerwca 2018 r.

Statut jednostki w § 2 ust. 8 określa, że Ośrodek działa na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania jednostki kontrolowanej określał Regulamin Organizacyjny Ośrodka wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2019 Kierownika GOPS w Sorkwitach z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sorkwitach.

Regulamin ten określał w § 1, iż Ośrodek działa w szczególności na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 18, 19)

II. Kadra realizująca zadania objęte kontrolą

W trakcie kontroli ustalono, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sorkwitach był organizacyjnie przygotowany do wykonywania zadań objętych kontrolą.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sorkwitach za realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów odpowiedzialna była jedna osoba zatrudniona na stanowisku starszego inspektora ds. świadczeń. Zadania objęte kontrolą nadzorowane były bezpośrednio przez Kierownika Ośrodka. W dniu rozpoczęcia kontroli pracownik realizujący kontrolowane zadanie posiadał aktualny zakres czynności.

Kierownik Ośrodka oraz pracownik merytoryczny posiadali stosowne upoważnienia Wójta Gminy Sorkwity do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą pracownik wykonujący kontrolowane zadania uczestniczył w szkoleniach mających wpływ na podwyższenie stanu jego wiedzy oraz umiejętności niezbędnych

do wykonywania powierzonych zadań. Udział w szkoleniach potwierdzały przedstawione certyfikaty.

(dowód: akta kontroli: 17, 18)

III. Techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka wynika, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sorkwicach znajduje się w Sorkwicach przy ul. Olsztyńskiej 16a. Ośrodek usytuowany jest w na I piętrze budynku. W budynku nie wszystkie bariery architektoniczne zostały usunięte. Budynek posiada podjazd pozwalający na wejście osób niepełnosprawnych na parter budynku, lecz nie posiada windy umożliwiającej wjazd na I piętro, gdzie znajduje się Ośrodek. W związku z tym obsługa osób niepełnosprawnych odbywa się przez pracownika Ośrodka na parterze budynku. Stanowisko pracownika realizującego kontrolowane zadanie wyposażone jest w niezbędny sprzęt biurowy oraz system informatyczny pozwalający na sprawną obsługę techniczną wykonywanych zadań. Umieszczenie stanowiska pracy pracownika realizującego kontrolowane zadanie pozwala na swobodne i dyskretne przeprowadzanie rozmów z interesantami.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sorkwicach poinformowała, że wywiady alimentacyjne z dłużnikami i przyjmowanie oświadczeń majątkowych przeprowadzane są w pokojach na stanowisku ds. świadczeń z zachowaniem poufności dłużnika.

(dowód: akta kontroli: 17, 18)

Z przedstawionej kontrolującym dokumentacji wynika, że GOPS w Sorkwicach ma wykupioną licencję z Sygnity Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi m.in. Funduszu Alimentacyjnego. Kierownik Ośrodka przedłożyła dokumenty dotyczące m.in. płatności zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(dowód: akta kontroli : 17)

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz z art. 12a ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 2057) od dnia 1 lipca 2015 roku organ właściwy wierzyciela zobowiązany jest do przekazywania do wszystkich biur informacji gospodarczych, informacji o wysokości zadłużenia dłużników alimentacyjnych.

W okresie objętym kontrolą, w jednostce kontrolowanej powyższe informacje przekazywano do sześciu biur, tj.:

1. Krajowy Rejestr Długów – od 5 sierpnia 2015 r.
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej - od 1 lipca 2015 r.
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. - od 12 sierpnia 2015 r.
4. Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. - od 21 lipca 2009 r.
5. Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych KIDT – od 8 lutego 2016 r.
6. Międzynarodowe Biuro Informacji Gospodarczej (Mbig Bisnode) - od dnia 25 sierpnia 2021 r.

Kierownik Ośrodka poinformowała, że informacje do biur informacji gospodarczej przesyłane są raz w miesiącu.

Ponadto z informacji wynika, że według stanu na dzień 30 września 2021 r. do biur skierowano zaległości dotyczące 30 dłużników alimentacyjnych.

(dowód: akta kontroli: 17, 19)

IV. Skargi z zakresu spraw objętych kontrolą

Z informacji sporządzonej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sorkwicach wynika, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek nie rozpatrywał żadnej skargi dotyczącej spraw z zakresu ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 18)

V. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych oraz podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lidzbarku Warmińskim prowadził:

- **40 postępowań** administracyjnych w sprawach związanych z przyznaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w tym: **38** postępowań zakończonych decyzjami o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego; **2** postępowania zakończone decyzjami odmawiającymi prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego);
- **1 postępowanie** administracyjnych w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, zakończone wydaniem decyzji uznającej dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się;
- **1 postępowanie** dotyczące ustalenia wysokości nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- **1 postępowanie** administracyjne związane z umorzeniem dłużnikowi należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub w części, zakończone decyzją o umorzeniu części należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego

W kontrolowanym okresie **nie prowadzono postępowań** administracyjnych w sprawie odroczenia terminu spłaty kwoty zwrotu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, o umorzenie należności, o których mowa w art.28 ust.1 pkt.1, 2 i 4 oraz art. 30 ust.1 ustawy o pomocy osobom uprawnionych do alimentów oraz o umorzenie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 19)

Ustalono również, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sorkwicach podejmował działania wobec **58** dłużników alimentacyjnych, tj.:

- **30** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Sorkwity ,
- **28** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym był wójt/ burmistrz /prezydent innej gminy.

W stosunku do 30 dłużników alimentacyjnych, nie można było określić organu właściwego.

W okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sorkwicach nie wpłynął żaden wniosek o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych - w trybie art. 3 ust. 1 oraz w trybie art. 3 ust. 5 pkt 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli: 19)

Założono, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie w oparciu o profesjonalny osąd kontrolerów spośród wszystkich postępowań administracyjnych w zakresie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego i uznania dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz ze wszystkich spraw z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sorkwicach w okresie objętym kontrolą.

Kontroli i analizie poddano:

1. Sprawy z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **8 spraw** z zakresu realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w których prowadzono **8** postępowań administracyjnych, zakończonych wydaniem decyzji w tym:

- **6 spraw** związanych ze świadczeniami z funduszu alimentacyjnego, w których prowadzono **6** postępowań administracyjnych:
 - **5** postępowań administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - **1** postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji odmawiającej prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **1 sprawę** dotyczącą uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- **1 sprawę** dotyczącą nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli: 15, 21-23, 26)

2. Sprawy z zakresu działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych

Łącznie kontroli i analizie poddano **7 spraw** z zakresu podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych określonych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – dotyczących 7 dłużników alimentacyjnych, w tym wobec:

- **4 dłużników**, dla których organem właściwym był Wójt Gminy Sorkwity;
- **3 dłużników**, dla których organem właściwym był wójt/burmistrz/prezydent innej gminy.

Akta spraw z zakresu prowadzonych postępowań administracyjnych, jak i podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań i działań.

(dowód: akta kontroli: 15, 24-25)

VI. Ustalone nieprawidłowości i uchybienia

W czasie prowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, iż nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w kontrolowanym zakresie, odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki**